

تحصیلکرده‌ها پشت‌از صف بیکاران

بازار کار با بحران بیکاری فارغ‌التحصیلان مواجه است؛ نرخ بیکاری از ۱۰.۴ درصد در سال ۹۲ به ۱۲.۷ درصد در تابستان ۹۵ رسیده و ۲.۳ درصد افزایش یافته ...

احمد میرخدائی: بازار کار با بحران بیکاری فارغ‌التحصیلان مواجه است؛ نرخ بیکاری از ۱۰.۴ درصد در سال ۹۲ به ۱۲.۷ درصد در تابستان ۹۵ رسیده و ۲.۳ درصد افزایش یافته از سوی دیگر رشد ۲.۸ درصدی نرخ مشارکت اقتصادی از ۳۷.۶ درصد سال ۹۲ به ۴۰.۴ تابستان ۹۵ نشان می‌دهد تعداد شاغلان هم افزایش یافته و مفهوم این آمارها افزایش چشمگیر متقاضیان کار است.

به عبارتی بازار کار با ورود موجی از متقاضیان کار مواجه شده که بخش عمده آنها، ناگزیر به لشکر بیکاران می‌پیوندند. برآوردهای کارشناسی از جمعیت بیکاران حاکی از این است که ۴۱ درصد از بیکاران را افراد دارای تحصیلات عالی تشکیل می‌دهند که به دلیل ساختار نامناسب و نامتناسب بازار کار کشور برای اشتغال افراد دارای تحصیلات عالی، قادر به یافتن شغل نمی‌شوند. در این میان دانشجویان فعلی کشور نیز متقاضیان بالقوه شغل محسوب می‌شوند که در کنار تحصیلکردگان بیکار متولد دهه ۶۰، در سال‌های آتی، بازار کار کشور را با چالش جدی مواجه خواهند کرد.

کم‌شانس‌ترین متقاضیان جویای کار

آنگونه که مسعود نیلی، مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور اخیرا درباره وضعیت بازار کار در سال‌های اخیر گفته بود، سهم جمعیت ۱۵ تا ۳۴ ساله از کل جمعیت کشور در دهه ۸۰ معادل ۴۵ درصد بوده؛ در حالی که در طول دوره سال‌های ۸۴ تا ۹۱ شمار شاغلان تغییری نداشته و در حدود ۲۰ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر ثابت بوده است.

از دیگر سو بررسی آمارهای منتشر شده از سوی حوزه آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تعداد مراکز دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی وابسته به این وزارتخانه از ۱۳۰۰ مرکز در سال ۸۴ به حدود دوبرابر در سال ۹۲ افزایش یافته و به ۲ هزار و ۵۰۴ مرکز رسیده است.

براساس این گزارش در دوره منتهی به سال ۹۲ تعداد کل دانشجویان مراکز دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم دوبرابر، تعداد دانشجویان دکتری سه‌برابر و تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد پنج‌برابر نسبت به سال ۸۴ افزایش داشته است.

براساس این آمار می‌توان اینگونه استنباط کرد که عامل وارد نشدن نیروی کار جمعیت ۱۵ تا ۳۴ ساله کشور به بازار کار، گرایش افراد به ادامه تحصیل بوده است. مسئله‌ای که به افزایش شمار دانشجویان در این دوره زمانی منجر و باعث شده ورود انباشت متقاضیان کار به آینده موکول شود که این، زمینه‌ساز اصلی افزایش نرخ مشارکت اقتصادی در زمان حاضر قلمداد می‌شود.

نیلی، مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور می‌گوید: نسبت شاغل به بیکار متقاضیانی که در بهار ۹۵ وارد بازار کار شده‌اند ۶۰ به ۴۰ بوده؛ یعنی ۴۰ درصد از آنان بیکار مانده‌اند اما در فصل تابستان ۹۵، این نسبت ۵۱ به ۴۹ شده است و ۴۹ درصد از متقاضیان بیکار مانده‌اند.

این در حالی است که به گفته علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ذائقه دانشجویان به دلیل تحصیل تغییر کرده و میان عرضه و تقاضا فاصله ایجاد شده است. در این شرایط باید گفت لشکر بیکاران فارغ‌التحصیل عملاً شانس بسیار کمتری برای یافتن شغل دارند.

دلایل بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی

به گفته مسئولان و کارشناسان، میان نظام آموزشی و نیاز بازار کار کشور تناسبی وجود ندارد و همین مسئله باعث شده تا بیکاری در دانش‌آموختگان افزایش یابد. محمد اکبرنیا، مدیرکل دفتر هدایت نیروی کار و کاریابی‌های وزارت کار می‌گوید: عدم انطباق بین نظام آموزشی و نیاز بازار کار، عامل مؤثری در بالا بودن نرخ بیکاری دانش‌آموختگان به شمار می‌رود؛ به نحوی که هم‌اکنون نیروهای فارغ‌التحصیل و دانش‌آموخته بیشترین متقاضیان جویای کار در سطح کشور را تشکیل می‌دهند.

عیسی منصوری، معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار نیز معتقد است، ساختار بازار کار کشور به گونه‌ای است که فضا برای اشتغال افراد دارای تحصیلات عالی مناسب نیست و مشاغل موجود به طور عام با نیروی کار غیرتحصیلکرده سازگار است

درحالي که يکي از ويژگي هاي جمعيت جوان در سال هاي اخير دارا بودن تحصيلات دانشگاهي است.

نکته مهمي که منصوري به آن اشاره مي کند، کاهش جمعيت شاغل در گروه سني 15 تا 29 سال در دهه اخير است؛ درحالي که براساس هرم جمعيتي کشور، در شرايط حاضر با يك جمعيت جوان مواجهيم. او به ايرنا مي گويد: جمعيت شاغل در اين گروه سني از 7 ميليون و 400 هزار نفر در سال 84 به 5 ميليون و 400 هزار نفر در سال 94 رسيده و به تبع آن سهم شاغلان اين رده سني از حدود 40 درصد کل شاغلان کشور به حدود 25 درصد کاهش يافته است؛ بنابر اين گروه هدف دولت در مداخلات سياستگذاري براي ايجاد اشتغال مي تواند بيشتر معطوف به جمعيت گروه سني 15 تا 29 سال باشد.